

การรับรู้ข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมเงิน ส่วนบุคคลของพนักงานในโรงงานญี่ปุ่น

The Relationship between the Perception of Information and the Personal Savings Behavior of Employees Working in Japanese Factories

ศิริภา เทาเทียมตน

นักศึกษานิเทศศาสตร์โทหลักสูตรบริหารธุรกิจญี่ปุ่น มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น แขวงสวนหลวง เขตสวนหลวง จ.กรุงเทพมหานคร
a_aomaom@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารกับพฤติกรรมการออมเงิน โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานโรงงานญี่ปุ่นในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี จำนวน 400 คน และใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าเฉลี่ย ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยกลุ่มตัวอย่าง และหาค่าความสัมพันธ์ ผลการวิจัยพบว่า พนักงานมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารในระดับปานกลางทุกด้าน โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) อยู่ระหว่าง 2.89 – 3.28 ด้านพฤติกรรมการออมเงินพบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีการออมเงินเพื่อใช้ในยามจำเป็น ร้อยละ 36.06 โดยเป็นการออมในรูปแบบการฝากธนาคาร ร้อยละ 41.07 และมีการออมโดยเฉลี่ย 1,001-2,000 บาทต่อเดือน ร้อยละ 29.00 ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทั่วไป ไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการออม ในขณะที่ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากภายในองค์กร ด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องการออมและการวางแผนทางการเงิน และด้านภาวะทางเศรษฐกิจ มีความสัมพันธ์กับปริมาณการออม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยมีค่าความสัมพันธ์ (Eta) อยู่ระหว่าง 0.20 – 0.28

คำสำคัญ: การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร, พฤติกรรมการออมเงิน

ABSTRACT

The purpose of this research is to Study the relationship between the perception of information and the savings behavior of employees in Japanese factories located in Amatanakorn industrial estate, Chonburi with a total of 400 respondents. The data collection method used is a questionnaire survey. The data analysis was using statistical packages including Frequency, Percentage, Mean, Standard Deviation, ANOVA, and Eta. The results show that the employees have the perception of information at a medium level with the mean ($\bar{X}$) equal to 2.89 – 3.28. Results also show that most of the respondents have their saving for the case of an emergency equals to 36.06% where they are savings in banks equals to 41.07% and have monthly saving around 1,001– 2,000 THB equals to 29.00%. Besides, the research

also found that the perception of general information is not correlated to the savings amount while the perception of the information circulated at a workplace, the understanding of personal financial planning and savings, and the perception of economic conditions are correlated to the savings amount at 0.05 level of significance with Eta are equals to 0.28, 0.28, 0.20 respectively.

Keywords: Perception of Information, Saving Behavior

1) บทนำ

ปัจจุบันสังคมไทยมีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรกรรมเป็นสังคมอุตสาหกรรม มีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากต่างจังหวัดเข้าไปอยู่ตามแหล่งอุตสาหกรรมที่มีมากกว่า 50 นิคมอุตสาหกรรม ซึ่งกระจายตัวอยู่ตามภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ โดยนิคมอุตสาหกรรมมีผู้ประกอบการมากเป็นอันดับหนึ่งของประเทศไทย คือนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร ซึ่งมีจำนวนผู้ประกอบการถึง 820 ราย จึงเรียกได้ว่าเป็นแหล่งรองรับแรงงานภาคอุตสาหกรรมที่สำคัญแห่งหนึ่งของภาคตะวันออก [1] ในขณะที่แรงงานภาคอุตสาหกรรมมักดำเนินชีวิตในสถานที่ทำงานทั้งในเวลางานปกติและล่วงเวลา เพื่อแลกกับรายรับที่เพิ่มขึ้น และนำไปใช้จ่ายในการอุปโภคและบริโภคอย่างเพียงพอ แต่เนื่องด้วยในปัจจุบันค่าครองชีพสูงขึ้นกว่าในอดีตมาก แรงงานจึงมีการใช้จ่ายที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลให้มีรายได้น้อยลงเพียงพอกับรายจ่ายของตนเอง เมื่อรายได้น้อยเพียงพอรายจ่าย จึงเกิดการสร้างหนี้สินเพิ่ม และเมื่อมีรายได้น้อยก็ต้องนำไปชำระหนี้สินเหล่านั้น เกิดเป็นวงจรทางการเงินที่ต้องนำรายได้อีกไปชำระหนี้สินเรื่อยไป โดยปัญหาสำคัญอาจเกิดจากการวางแผนทางการเงินที่ไม่เหมาะสม จึงไม่สามารถมีเงินออมสำหรับใช้จ่ายในยามฉุกเฉิน ในอนาคต ตลอดจนหลังเกษียณอย่างเพียงพอ

เมื่อพูดถึงปัญหาทางการเงินของแรงงาน สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 กลุ่มใหญ่ ได้แก่ “กลุ่มมีเงินไม่พอใช้” และ “กลุ่มมีเงินเหลือ”

แต่ส่วนใหญ่จะพบว่าอยู่ใน “กลุ่มมีเงินไม่พอใช้” ซึ่งเป็นผลให้แรงงานกลุ่มนี้ประสบปัญหาทางการเงินมากกว่า “กลุ่มมีเงินเหลือ” โดยสาเหตุที่ทำให้รายได้นี้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย สามารถเกิดได้จากปัจจัยหลายประการ เช่น ค่าครองชีพที่สูงขึ้น การใช้จ่ายฟุ่มเฟือย การใช้จ่ายเกินตัว เป็นต้น นอกจากนี้ ยังอาจเกิดจากเหตุไม่คาดคิด เช่น ค่ารักษาการเจ็บป่วย ค่าเสียหายจากอุบัติเหตุจากรถ เป็นต้น อันนำไปสู่การกู้ยืมเพื่อนำมาใช้จ่ายดังกล่าว โดยแหล่งเงินกู้ที่เข้าถึงง่ายที่สุด คือ “เงินกู้ธนาคาร” ซึ่งต้องจ่ายดอกเบี้ยสูงถึงร้อยละ 10-20 ต่อเดือน ทำให้การชำระหนี้แต่ละครั้งเป็นการชำระค่าดอกเบี้ย นำไปสู่วิกฤตทางการเงินที่ไม่สามารถชำระหนี้ได้หมด และยิ่งเสี่ยงต่อการถูกทวงหนี้ด้วยวิธีรุนแรงอีกด้วย

วิกฤติทางการเงินของแรงงานไม่เพียงส่งผลต่อการดำรงชีพปกติ แต่ยังส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการทำงานของแรงงานและองค์กรโดยรวม เนื่องจากความเครียดและวิตกกังวลในเรื่องหนี้สินสามารถส่งผลกระทบต่อขวัญกำลังใจในการทำงาน [2] การส่งเสริมให้แรงงานมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการออมและการวางแผนทางการเงิน ตลอดจนกฎหมายเกี่ยวกับการกู้ยืมเงินที่เหมาะสม จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้แรงงานมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมเกี่ยวกับการออมเงิน ตลอดจนป้องกันการถูกเอารัดเอาเปรียบจากเจ้าหนี้ได้

ดังที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารกับพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลของพนักงานในโรงงานญี่ปุ่น เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาไปกำหนดแนวทางการบริหารจัดการทางการเงินส่วนบุคคล และเป็นประโยชน์ต่อแผนกทรัพยากรมนุษย์ที่ใช้ในการชี้แนะหรืออบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการออมเงินแก่พนักงานในบริษัท

2) วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 2.1) เพื่อศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของพนักงานในโรงงานญี่ปุ่น
- 2.2) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลของพนักงานในโรงงานญี่ปุ่น
- 2.3) เพื่อศึกษาการรับรู้ข้อมูลข่าวสารมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลของพนักงานในโรงงานญี่ปุ่น

3) นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีคำศัพท์ที่เกี่ยวข้องและความหมายดังนี้

1. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลทั่วไป หมายถึง การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร การออมและการวางแผนทางการเงินจากการโฆษณาประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ อินเทอร์เน็ต เป็นต้น รวมถึง จากบุคคลใกล้ชิด เช่น ครอบครัว หรือ เพื่อน เป็นต้น
2. การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากภายในองค์กรที่ปฏิบัติงาน หมายถึง การรับรู้ข้อมูลข่าวสารการออมและการวางแผนทางการเงินจากภายในองค์กรที่ปฏิบัติงานอยู่ เช่น ฝ่ายบุคคล หัวหน้างาน เพื่อนร่วมงาน หรือ บอร์ดประชาสัมพันธ์ภายในองค์กร เป็นต้น
3. ความรู้ความเข้าใจในเรื่องการออมและการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล หมายถึง ความรู้และความเข้าใจหลักการ กระบวนการ แนวคิด ในการออมหรือการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล

4. ภาวะทางเศรษฐกิจ หมายถึง ความรู้และความเข้าใจในเรื่องภาวะทางเศรษฐกิจ เช่น อัตราเงินเฟ้อ อัตราดอกเบี้ยในท้องตลาด วิกฤตเศรษฐกิจโลก เป็นต้น

5. วัตถุประสงค์ในการออมเงิน หมายถึง เป้าหมาย หรือสิ่งที่บุคคลต้องการจะได้รับจากออมเงินส่วนบุคคลของตน เช่น เพื่อใช้เินยามจำเป็น เพื่อการศึกษา เป็นต้น

6. รูปแบบในการออมเงิน หมายถึง รูปแบบที่ใช้ในการเก็บรักษาเงินตามวัตถุประสงค์ที่ต้องการ เช่น ฝากธนาคาร ซื้อทองคำ พันธบัตร เป็นต้น

7. ปริมาณเงินออมในแต่ละเดือน หมายถึง จำนวนเงินที่พนักงานออมในแต่ละเดือนโดยเฉลี่ย

8. พนักงาน หมายถึง พนักงานที่ทำงานในองค์กรญี่ปุ่นในนิคมอมตะนคร

4) การทบทวนวรรณกรรม

4.1) แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการข่าวสาร

เมื่อบุคคลต้องการข่าวสาร อาจกระทำการหาข่าวสารผ่านช่องทางต่างๆ เช่น อ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุ และชมรายการโทรทัศน์ โดยแต่ละบุคคลมีความต้องการข่าวสารด้วยเหตุผลที่แตกต่างกันไปดังนี้ [3]

- (1) เพื่อต้องการรู้เหตุการณ์ (Surveillance) โดยติดตามความเคลื่อนไหว และสังเกตการณ์รอบตัวที่จะรู้ได้ว่าอะไรกำลังจะเกิดขึ้นเพื่อให้ทันเหตุการณ์
- (2) เพื่อต้องการคำแนะนำ (Guidance) ในการปฏิบัติให้ถูกต้อง และช่วยในการตัดสินใจของแต่ละบุคคลในแต่ละวัน
- (3) เพื่อนำเอาข้อมูลข่าวสารนั้นไปใช้ในการสนทนา (Participated Communication)
- (4) เพื่อความตื่นเต้น (Excitement) สร้างความรู้สึกเสมือนอยู่ในเหตุการณ์จริง

4.2) แนวคิดเกี่ยวกับประเภทของสื่อ

โดยทั่วไปสื่อมีหลายประเภท และมีรูปแบบในการนำเสนอที่แตกต่างกัน ซึ่งสามารถจัดประเภทได้ ดังนี้ [4]

- (1) สื่อมวลชน (Mass Media) หมายถึง ช่องทางการสื่อสารที่สามารถเข้าถึงคนจำนวนมากได้อย่างรวดเร็วภายในเวลาเดียวกัน เช่น วิทยุกระจายเสียง โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ และนิตยสาร เป็นต้น
- (2) สื่อเฉพาะกิจ (Specific Media) หมายถึง สื่อที่ผลิตขึ้นโดยมีเนื้อหาเฉพาะเจาะจงและมีจุดมุ่งหมายหลักอยู่ที่ผู้รับสารเฉพาะกลุ่ม
- (3) สื่อกลางแจ้งไม่เคลื่อนที่ ได้แก่ บิลบอร์ด (Billboard) ป้ายคัตเอาต์ (Cutout) แบนเนอร์ (Banner) และป้ายรถเมล์มี 2 แบบ คือ แบบมีกล่องไฟ และแบบไทรวิช
- (4) สื่อกลางแจ้งเคลื่อนที่ (Transit Media) เป็นการใชยานพาหนะต่างๆ เช่น รถโดยสารประจำทาง รถแท็กซี่ รถไฟฟ้า เครื่องบิน เป็นต้น
- (5) สื่ออื่นๆ เป็นสื่อที่มีรูปแบบแตกต่างจากที่กล่าวมาข้างต้น

เช่น สื่ออินเทอร์เน็ต สื่อภาพยนตร์ สื่อการแฟงภาพ
สินค้าในภาพยนตร์ เป็นต้น

- (6) สื่อโทรศัพท์เคลื่อนที่ หรือ SMS เป็นสื่อชนิดเดียวที่เข้าถึง
ตัวผู้รับสารโดยตรง และยังสามารถกระจายข่าวสารไป
ได้ทุกหนทุกแห่งอีกด้วย

4.3) แนวคิดเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์ข่าวสารภายในองค์กร

กลุ่มพนักงานภายในองค์กร จัดเป็นกลุ่มประชาชนภายใน
(Internal Public) ขององค์กร ย่อมสนใจในสวัสดิภาพและความมั่นคง
ในการทำงานของตนเอง จึงมีความต้องการทราบข่าวสาร ความ
เคลื่อนไหว หรือความเป็นไปของบริษัทตนเอง รวมถึงผลประโยชน์
หรือผลตอบแทนที่เขามีสิทธิพึงจะได้รับจากองค์กรผู้เป็นนายจ้าง
องค์กรจึงมี “ภาระหน้าที่” ในการตอบสนองความต้องการของ
พนักงาน เพื่อสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้น ซึ่งเป็นหัวใจของการสร้าง
สัมพันธ์ที่ดีระหว่างนายจ้างและลูกจ้างในการทำงาน [5] อันนำไปสู่
การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพหรือมีผลงานสูงสุด การสื่อสารและ
ประชาสัมพันธ์ภายในองค์กรจึงเป็นเครื่องมือที่จำเป็นในการสร้าง
ภาพลักษณ์ที่ดีขององค์กรให้เกิดขึ้นในกลุ่มลูกจ้าง โดยระบบการ
สื่อสารและประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพ อันเป็นที่ยอมรับ คือ ระบบ
การสื่อสารสองทาง (Two-Way Communication) ที่นอกจากจะเป็น
การเผยแพร่ข่าวสารไปยังลูกจ้างแล้ว ยังรับฟังความคิดเห็นและ
ปฏิกิริยาตอบกลับ (Feedback) จากลูกจ้างในเวลาเดียวกัน ซึ่งเป็
นการเปิดโอกาสให้กลุ่มลูกจ้างสามารถแสดงความคิดเห็น รวมถึง
นโยบายการบริหารงานขององค์กรด้วย แต่จากการสำรวจของ Cox
กลับพบว่า ฝ่ายบริหารขององค์กรประสบความสำเร็จอย่างมากในการ
ทำงานเนื่องจากปัญหาในการติดต่อสื่อสารกับลูกจ้าง ถึงมากกว่าร้อยละ
80 และยังพบว่า ฝ่ายบริหารแสดงความเห็นว่าการควรจัด
อบรมความรู้เรื่องการติดต่อสื่อสารมากกว่าหัวข้ออื่นๆ ถึงร้อยละ 75
การมีระบบสื่อสารประชาสัมพันธ์ภายในที่มีประสิทธิภาพ จึงเป็นสิ่ง
สำคัญที่ฝ่ายบริหารจะละเลยไม่ได้ [5]

4.4) แนวความคิดการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล

4.4.1) ความหมายของการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล
การวางแผนทางการเงินเป็นกระบวนการประเมิน สรรค์สร้าง และนำ
แผนการทางการเงินของแต่ละบุคคลไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดความสำเร็จ
ตามเป้าหมายทางการเงินที่แต่ละบุคคลต้องการให้บรรลุภายใต้
เงื่อนไขเฉพาะ [6] การวางแผนทางการเงินจึงเป็นการเชื่อมโยง
สถานะทางการเงินระหว่าง “เราอยู่ ณ ที่ใดในปัจจุบัน” กับ “เรา
ต้องการไป ณ ที่ใดในอนาคต” ภายใต้เงื่อนไขข้อจำกัดในแต่ละบุคคล
ทำให้การวางแผนทางการเงินไม่ใช่เรื่องง่าย แต่บุคคลสามารถศึกษา
เพิ่มเติมได้จากแหล่งข้อมูลต่างๆ เช่น การลงทุนในหลักทรัพย์ หน่วย
ลงทุน ประกันชีวิต อสังหาริมทรัพย์ การจัดการมรดก และการ
วางแผนภาษี เป็นต้น [7]

4.4.2) ความสำคัญของการวางแผนทางการเงิน การวางแผน
ทางการเงินจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับการดำเนินชีวิตของแต่ละ
บุคคลด้วยเหตุผล 2 ประการ ดังนี้ [7]

- (1) ทำให้เกิดความมั่นคงในชีวิต โดยมุ่งเน้นการลงทุนที่

ครอบคลุมกิจกรรมทางการเงินที่เกี่ยวข้องทั้งหมด
(Comprehensive Financial Planning) ประกอบด้วย
แผนการลงทุน แผนการประกัน แผนทางภาษี และแผน
เพื่อวัยเกษียณ ซึ่งจะช่วยให้บุคคลมีทรัพย์สินและเงิน
สำหรับใช้จ่ายอย่างเพียงพอในแต่ละช่วงวงจรของชีวิต
เช่น ชีวิตในวัยทำงาน ชีวิตในวัยเกษียณ และชีวิตหลัง
เกษียณ เป็นต้น

- (2) สามารถตอบสนองความต้องการและเป้าหมายเฉพาะ
ของบุคคลได้ โดยมุ่งเน้นการออม และปฏิบัติตาม
แผนการออมเงินอย่างเคร่งครัด เพื่อเป้าหมายทาง
การเงินในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง (Special Needs
Planning) เช่น การวางแผนเพื่อจัดหาเงินสำหรับการ
เรียนในมหาวิทยาลัย การออมเพื่อซื้อบ้านหลังแรก หรือ
ซื้อรถยนต์ เป็นต้น

4.4.3) ประเภทของเป้าหมายทางการเงิน โดยทั่วไปสามารถ
แบ่งตามระยะเวลาที่ต้องการบรรลุตามเป้าหมายได้เป็น 3 ประเภท
ดังนี้ [7]

(1) เป้าหมายทางการเงินระยะสั้น มีระยะเวลาในการที่จะ
บรรลุตามเป้าหมายทางการเงินที่ตั้งไว้ภายใน 3 ปี ส่วนใหญ่มี
วัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองต่อความสละสลวย ต้องการให้ตนเอง
และครอบครัวมีชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น เช่น ต้องการมีรถคัน
ใหม่ภายใน 2 ปี โดยควรกำหนดให้พอเหมาะมิฉะนั้นจะกระทบต่อ
เป้าหมายทางการเงินในระยะยาวได้ นอกจากนี้ ยังเป็นการเริ่มต้น
กำหนดเป้าหมายทางการเงินที่ไม่ยากเกินไป เมื่อสามารถบรรลุ
เป้าหมายได้ จะส่งผลให้เกิดกำลังใจที่จะไปสู่เป้าหมายทางการเงิน
ระยะกลางและระยะยาวต่อไป

(2) เป้าหมายทางการเงินระยะปานกลาง เป็นการเตรียมการ
เพื่อที่จะไปสู่เป้าหมายทางการเงินระยะยาว มีระยะเวลาสำหรับการที่
จะบรรลุตามเป้าหมายทางการเงินที่ตั้งไว้ภายใน 3-7 ปี โดยมี
วัตถุประสงค์เพื่อสร้างสินทรัพย์ อันจะก่อให้เกิดความมั่งคั่งเพิ่มพูน
มากขึ้น และมีส่วนทำให้ชีวิตมีความสุขสบายมากขึ้นด้วย เช่น
ต้องการมีบ้านเป็นของตัวเองภายใน 5 ปี เป็นต้น ซึ่งนอกจากจะทำให้
ชีวิตในอนาคตมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นแล้ว ยังเป็นการเตรียมความพร้อม
เพื่อไปสู่เป้าหมายทางการเงินในระยะยาวต่อไป

(3) เป้าหมายทางการเงินระยะยาว เป็นเป้าหมายทางการเงิน
ที่สำคัญที่สุด แต่คนส่วนใหญ่มักจะละเลย อาจเพราะเป็นเรื่องไกลตัว
และเห็นผลช้า โดยมีเป้าหมายทางการเงินที่ยาวนานกว่า 7 ปี โดย
มุ่งเน้นการมีเงินเพื่อการใช้จ่ายอย่างเพียงพอภายหลังเกษียณอายุ ซึ่ง
เป็นช่วงที่ไม่มีรายได้ แต่ยังคงมีค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพ โดยเฉพาะ
ค่าใช้จ่ายที่เกี่ยวข้องกับการรักษาพยาบาลและดูแลสุขภาพ และอาจ
รวมไปถึงลูกหลานหรือผู้อยู่ในอุปการะอื่นๆ ที่ต้องดูแลอีกด้วย

4.5) ปัจจัยทางเศรษฐกิจกับการวางแผนทางการเงินส่วนบุคคล

การวางแผนทางการเงินส่วนบุคคลนอกจากจะต้องคำนึงถึง
ช่วงอายุของบุคคลแล้ว ยังต้องคำนึงถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจต่างๆ ด้วย
โดยปัจจัยทางเศรษฐกิจที่สำคัญมีดังนี้ [8]

- 4.5.1) เงินเฟ้อ คือ ภาวะการณ์ที่ระดับราคาสินค้าและบริการ

โดยทั่วไปเพิ่มขึ้น ทำให้อำนาจซื้อ (Purchasing Power) ลดลง เช่น ในอดีตเงิน 4,500 บาท สามารถซื้อซื้อทองรูปพรรณน้ำหนัก 1 บาทได้ แต่ปัจจุบันซื้อได้น้ำหนักไม่ถึง 1 บาท เป็นต้น

4.5.2) การใช้จ่ายของผู้บริโภค คือ ความต้องการสินค้าหรือบริการของผู้บริโภค อันส่งผลต่ออัตราการว่างงานและรายได้ของประชาชน กล่าวคือ หากผู้บริโภคมีการใช้จ่ายมาก ความต้องการสินค้าหรือบริการจะสูงขึ้น ผู้ผลิตจะทำการผลิตสินค้าหรือบริการเพิ่มขึ้น เป็นผลให้มีการใช้วัตถุดิบและแรงงานเพิ่มขึ้น ในทางกลับกัน หากผู้บริโภคมีการใช้จ่ายลดลง ความต้องการสินค้าหรือบริการจะลดลง เป็นผลให้ผู้ผลิตลดระดับการผลิตสินค้า อันอาจส่งผลต่อการลดจำนวนแรงงาน นำไปสู่อัตราว่างงานที่สูงขึ้น

4.5.3) อัตราดอกเบี้ย ถูกกำหนดโดยพิจารณาจากความต้องการเงินทุนและปริมาณของเงินทุน หากประชาชนมีการออมหรือการลงทุนเพิ่มขึ้น ปริมาณเงินจะเพิ่มสูงขึ้นส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยลดลง ในทางตรงข้ามหากประชาชน ธุรกิจ หรือรัฐบาลต้องการเงินไปลงทุนเพิ่มขึ้น ความต้องการเงินจะสูงขึ้นส่งผลให้อัตราดอกเบี้ยสูงขึ้นตาม จึงต้องพิจารณาแหล่งการออมและลงทุนให้อัตราดอกเบี้ยตอบแทนสูง ในขณะเดียวกันจะต้องพิจารณาแหล่งเงินกู้ยืมที่เสนออัตราดอกเบี้ยต่ำด้วย

4.6) แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการออม

4.6.1) ความหมายของการออม การออม หมายถึง เงินซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของรายได้ที่ไม่ได้มีการใช้จ่ายไปเพื่อการบริโภค ณ เวลาหนึ่ง หากแต่เก็บไว้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการใช้จ่ายในอนาคต โดยสามารถกระทำได้หลายรูปแบบ รวมถึงการนำไปลงทุนเพื่อหาผลประโยชน์ตอบแทน เช่น ถือไว้เป็นเงินสด นำไปฝากธนาคาร หรือนำไปซื้อหลักทรัพย์ เป็นต้น จึงถือเป็นเงินส่วนต่างระหว่างรายได้กับการบริโภค และเป็นแหล่งที่มาของการลงทุนในรูปแบบต่างๆ [9]

4.6.2) วัตถุประสงค์ของการออม การตัดสินใจออมเงินของแต่ละบุคคลมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันไป ดังสามารถยกตัวอย่างได้ดังนี้ [10]

- (1) เพื่อใช้จ่ายในยามชรา เนื่องจากเป็นช่วงที่รายได้ลดลงหรือไม่มียาได้เลย แต่ยังคงมีความจำเป็นในการใช้จ่าย
- (2) เพื่อใช้จ่ายในยามจำเป็น/ยามฉุกเฉิน เนื่องจากในชีวิตประจำวันอาจเกิดเหตุที่ไม่คาดคิด เช่น การเจ็บไข้ได้ป่วย หรือประสบอุบัติเหตุ เป็นต้น ทำให้มีความจำเป็นต้องใช้เงิน
- (3) เพื่อใช้จ่ายในการศึกษา โดยอาจเป็นการศึกษาของตนเองหรือคนในครอบครัว
- (4) เพื่อซื้อที่อยู่อาศัย อันเป็นส่วนหนึ่งในปัจจัยที่จำเป็นแก่การดำรงชีพ
- (5) เพื่อลงทุนในการประกอบอาชีพ โดยใช้ในการซื้ออุปกรณ์ที่จำเป็นต่อการประกอบอาชีพ
- (6) เพื่อซื้อสิ่งอำนวยความสะดวกในชีวิตประจำวัน เช่น รถยนต์ และเครื่องใช้ในชีวิตประจำวัน
- (7) เพื่อหาผลประโยชน์หรือผลตอบแทนจากการออม เช่น ดอกเบี้ย เงินปันผล ส่วนลด เป็นต้น
- (8) เพื่อซื้อเครื่องประดับ อาจเป็นเหตุผลในการออมอย่างหนึ่งของผู้มีสนิยมในการประดับประดาเครื่องแต่งกาย

ถ้าเมื่อใดที่อยู่ในฐานะที่จะออม ผู้ที่มีรสนิยมดังกล่าวก็จะออมไว้เพื่อสิ่งนี้

(9) เพื่อใช้จ่ายในกิจกรรมทางด้านสังคม เช่น การให้ของขวัญ การจัดพิธีแต่งงาน หรือขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น

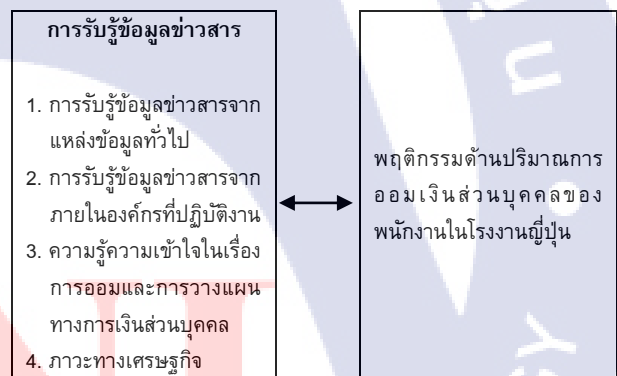
(10) เพื่อเก็บไว้เป็นมรดก โดยเป็นการออมเพื่อเก็บไว้ให้ลูกหลาน

4.6.3) ประโยชน์ของการออม การออมมีประโยชน์ทั้งต่อผู้บริโภคและส่วนรวม ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้ [11]

- (1) ประโยชน์ต่อผู้บริโภค ทำให้เกิดการวางแผนเพื่อเตรียมความพร้อมในอนาคตเมื่อเกิดเหตุไม่คาดคิด เกิดอำนาจซื้อสามารถซื้อสินค้าที่มีราคาสูงได้ มีเงินเพียงพอที่จะใช้จ่ายในวัยชราหรือเมื่อออกจากงาน นำไปใช้จ่ายในการแสวงหาความรู้เพิ่มเติม ตลอดจนนำไปใช้เพื่อการลงทุนและต่อยอดรายได้
- (2) ประโยชน์ต่อส่วนรวม การนำทรัพย์สินที่เก็บออมไปใช้เพื่อการลงทุนต่อยอด เช่น การฝากธนาคาร การนำไปประกอบธุรกิจ การซื้อพันธบัตร จะทำให้เงินไหลเข้าสู่ตลาดเกิดการหมุนเวียนด้านการลงทุน เป็นผลให้เกิดการจ้างงานอันเป็นผลดีต่อประเทศโดยรวม

5) กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีตัวแปรอิสระ คือ การรับรู้ข้อมูลข่าวสาร และตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมด้านปริมาณการออมเงินส่วนบุคคลของพนักงานในโรงงานญี่ปุ่น โดยสามารถแสดงกรอบแนวคิดได้ ดังนี้

รูปที่ 1: กรอบแนวคิดในการวิจัย

6) สมมติฐานในการวิจัย

ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลของพนักงานในโรงงานญี่ปุ่น

7) วิธีการดำเนินการวิจัย

7.1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีประชากรและกลุ่มตัวอย่างเป็นพนักงานในโรงงานญี่ปุ่นในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี จำนวนกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสถิติของ ทาโร ยามาเน่ [12] ภายใต้ระดับความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 และยอมรับความคลาดเคลื่อนที่ร้อยละ 5 ได้ขนาดกลุ่ม

ตัวอย่างที่ใช้เป็นตัวแทนของประชากรที่สามารถเชื่อถือได้จำนวน 400 ตัวอย่าง เพื่อป้องกันความผิดพลาดผู้วิจัยจึงสำรองแบบสอบถามจึงเก็บแบบสอบถาม 460 ชุด ด้วยวิธีการสุ่มแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) โดยทำการแจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างและเก็บรวบรวมด้วยตนเอง โดยเก็บรวบรวมคืนได้ทั้งสิ้น 416 ชุด มีความสมบูรณ์จำนวน 400 ชุด คิดเป็นร้อยละ 86.96 ของจำนวนแบบสอบถามทั้งหมดที่แจกจ่าย

7.2) เครื่องมือและการตรวจสอบคุณภาพ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 เป็นคำถามด้านประชากรศาสตร์ มีลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด ด้วยมาตรวัดการประเมินค่าแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) และส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลของพนักงาน มีลักษณะเป็นคำถามแบบเลือกตอบ โดยก่อนนำแบบสอบถามไปใช้สำรวจจริง ผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) จากอาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณา จากนั้นนำไปตรวจสอบความเชื่อมั่น (Reliability) โดยทดสอบกับกลุ่มพนักงานในโรงงานญี่ปุ่นในนิคมอุตสาหกรรมอมตะนคร จังหวัดชลบุรี จำนวน 30 คน ได้ค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคอยู่ระหว่าง 0.826 ถึง 0.946 ซึ่งไม่ต่ำกว่า 0.70 [13]

7.3) สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ความแปรปรวน (One-Way Analysis of Variance: ANOVA) และการหาค่าความสัมพันธ์ Eta ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติเท่ากับ 0.05

8) ผลการวิจัย

8.1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็น 55.25% มีอายุระหว่าง 26-30 ปี คิดเป็น 30.50% มีสถานภาพโสด คิดเป็น 54.75% จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือต่ำกว่า คิดเป็น 41.00% และมีรายได้ 10,001-20,000 บาทต่อเดือน คิดเป็น 47.50%

8.2) ผลการวิเคราะห์ระดับการรับรู้ข้อมูลข่าวสารและพฤติกรรมการออมเงินส่วนบุคคลของพนักงานในโรงงานญี่ปุ่น

ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$) โดยด้านปัจจัยการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลทั่วไปมีระดับความคิดเห็นสูงสุด รองลงมาเป็นด้านปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจ ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสารภายในองค์กรที่ปฏิบัติงาน และปัจจัยด้านการรับรู้ภาวะทางเศรษฐกิจที่ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.28, 3.22, 3.07 และ 2.89 ตามลำดับ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการออมเงินเพื่อใช้ในยามจำเป็นมากที่สุด คิดเป็น 36.06% โดยเป็นการฝากธนาคารคิดเป็น 41.07% และโดยเฉลี่ยมีการออมระหว่าง 1,001-2,000 บาท ต่อเดือน คิดเป็น 29.00%

8.3) ผลการทดสอบสมมติฐาน

8.3.1) ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทั่วไป พบว่า ไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการออมในแต่ละเดือน โดย Sig. (2-tailed) มีค่าเท่ากับ 0.068 และขนาดความสัมพันธ์ (Eta) เท่ากับ 0.258

8.3.2) ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากภายในองค์กรที่ปฏิบัติงาน พบว่า มีความสัมพันธ์กับปริมาณการออมในแต่ละเดือน โดยเป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำ มีค่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.001 และขนาดความสัมพันธ์ (Eta) เท่ากับ 0.280

8.3.3) ด้านความรู้ความเข้าใจในเรื่องการออมและการวางแผนทางการเงิน พบว่า มีความสัมพันธ์กับปริมาณการออมในแต่ละเดือน โดยเป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำ มีค่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.018 และขนาดความสัมพันธ์ (Eta) เท่ากับ 0.282

8.3.4) ด้านความรู้ความเข้าใจด้านภาวะทางเศรษฐกิจ พบว่า มีความสัมพันธ์กับปริมาณการออมในแต่ละเดือน โดยเป็นความสัมพันธ์ในระดับต่ำ มีค่า Sig. (2-tailed) เท่ากับ 0.005 และขนาดความสัมพันธ์ (Eta) เท่ากับ 0.196

9) สรุปและอภิปรายผล

ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสาร พบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลทั่วไป ปัจจัยด้านความรู้ความเข้าใจ ปัจจัยด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสารภายในองค์กรที่ปฏิบัติงาน และปัจจัยด้านการรับรู้ภาวะทางเศรษฐกิจ ทั้งในโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับ [14] ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติของประชาชนวัยทำงานในภาคเหนือของประเทศไทยต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคล ผลพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการวางแผนการเงินส่วนบุคคลระดับปานกลาง ในขณะที่ด้านการพฤติกรรมการออม พบว่า พนักงานออมเพื่อใช้ในยามจำเป็นมากที่สุด และส่วนใหญ่ออมในรูปแบบการฝากธนาคาร สอดคล้องกับ [15] ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมของพนักงานเทศบาลและพนักงานองค์กรบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ภายหลังจากที่มีการปรับโครงสร้างเงินเดือน ข้าราชการ ผลพบว่า พนักงานมีการออมเพิ่มขึ้น ภายหลังจากที่มีการปรับโครงสร้างเงินเดือนข้าราชการ โดยเป็นการออมในรูปของเงินฝากสถาบันการเงินแบบออมทรัพย์มากที่สุด

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข้อมูลข่าวสารกับพฤติกรรมการออมพบว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากภายในองค์กรที่ปฏิบัติงาน ความรู้ความเข้าใจเรื่องการออมและการวางแผนทางการเงิน และการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านเศรษฐกิจต่างมีความสัมพันธ์กับปริมาณการออมเงินของพนักงานในแต่ละเดือนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ นอกจากนี้ยังพบว่า การรับรู้ข้อมูลข่าวสารทั่วไปไม่มีความสัมพันธ์กับปริมาณการออม ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ จึงสรุปได้ว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการเงินโดยเฉพาะอาจทำให้ปริมาณการออมอาจเพิ่มขึ้นได้มากกว่าข้อมูลข่าวสารทั่วไป

10) ข้อเสนอแนะการวิจัย

ผลการวิจัยพบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีการออมเงินโดยการฝากธนาคาร โดยเฉลี่ย 1,001-2,000 บาทต่อเดือน องค์กรควรมีการ

สื่อสารประชาสัมพันธ์เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับพนักงานด้านผลิตภัณฑ์เงินฝากที่ให้ผลตอบแทนสูง รวมถึงให้การสนับสนุนหรือกระตุ้นให้พนักงานมีความสนใจที่จะออมเงินในปริมาณที่มากขึ้น เช่น การจัดให้มีกองทุนสำรองเลี้ยงชีพซึ่งให้ผลตอบแทนมากกว่าการออมเงินรูปแบบอื่น ในด้านความสัมพันธ์ของการรับรู้ข้อมูลข่าวสารกับพฤติกรรมการออมเงินนั้นพบว่า มีความสัมพันธ์กัน องค์การจึงควรจัดกิจกรรมหรือประชาสัมพันธ์ หรือแนะนำช่องทางที่เผยแพร่ข่าวสารและความรู้เกี่ยวกับการเงิน การวางแผนทางการเงิน ตลอดจนข่าวสารด้านเศรษฐกิจอย่างสม่ำเสมอ เพื่อสร้างความตระหนักและแรงจูงใจให้พนักงานหันมาออมเงินมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่าน ผู้ตอบแบบสอบถามและบิดามารดาที่ให้ความกรุณาและมีส่วนช่วยเหลือให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี และหวังว่าจะเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ค้นคว้าให้กับผู้ที่มีความสนใจต่อไปในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- [1] "นิคมอุตสาหกรรมในประเทศไทย," การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: <http://www.ieat.go.th/investment/about-industrial-estates/industrial-estates-in-thailand>. [เข้าถึงเมื่อ: 19-พ.ย.-2559].
- [2] "ปัญหาทางด้านการเงินของมนุษย์เงินเดือน," ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, [ออนไลน์]. แหล่งที่มา: https://www.set.or.th/data/article/attachFile/TSI-Documnt_PF_012.pdf. [เข้าถึงเมื่อ: 19-พ.ย.-2559].
- [3] จิราภรณ์ สุวรรณวาทกิจ, "เอกสารการสอนชุดวิชาความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสื่อมวลชน (หน่วยที่ 2)," นนทบุรี: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2547.
- [4] กาญจนา แก้วเทพ; กัจจกร หลุยยะพงศ์; รุจิรา สุภาษา; และวีรพงษ์ พลนิกรกิจ, "สื่อเพื่อชุมชน : การประมวลองค์ความรู้," กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 2543.
- [5] วิรัช ลภิตินกุล, "การประชาสัมพันธ์," กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2546.
- [6] Hallman, G. Victor; and Rosenbloom, Jerry, "Personal Financial Management," New Jersey : Prentice-Hall, Inc, 2000.
- [7] ศูนย์ส่งเสริมการพัฒนาความรู้ตลาดทุนสถาบันกองทุนเพื่อพัฒนาตลาดทุนตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย, "พื้นฐานการวางแผนการเงิน," กรุงเทพฯ: ฝ่ายศูนย์การเรียนรู้, 2553.
- [8] ศิริรัช อินละคร, "การเงินบุคคล," กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2548.
- [9] วิทยากร เชียงกุล, "อธิบายศัพท์เศรษฐศาสตร์สมัยใหม่," กรุงเทพฯ: สายธารการพิมพ์, 2547.
- [10] วิไลลักษณ์ ไทยอุดลย์; และวลัยภรณ์ อัดตะนันท์, "รายงานผลการวิจัยเรื่องการออมของครัวเรือนในประเทศไทย," กรุงเทพฯ: สถาบันวิจัยและพัฒนาแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2530.
- [11] กฤษณ์ ยิวคิม, "ทัศนคติและพฤติกรรมการออมของบุคคลและรัฐศาสตร์มหาวิทยาลัยรามคำแหง," วิทยานิพนธ์ บธ.ม. (การเงินและการธนาคาร), มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพฯ, 2555.
- [12] Taro Yamane, "Statistics and Introductory Analysis," New York: Harper and Row Publication, 1967.
- [13] กัลยา วานิชย์บัญชา; และฐิตา วานิชย์บัญชา, "การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล," กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2558.
- [14] พิรารรณ จิระนันท์ไพฑร, "ทัศนคติของประชาชนวัยทำงานในภาคเหนือของประเทศไทยต่อการวางแผนการเงินส่วนบุคคล," สารนิพนธ์ บธ.ม. (บริหารธุรกิจ), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่, 2555.
- [15] นารีรัตน์ หนองใหม่, "ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการออมของพนักงานเทศบาลและพนักงานองค์กรบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ภายหลังจากที่มีการปรับโครงสร้างเงินเดือนข้าราชการ," สารนิพนธ์ ศ.ม. (เศรษฐศาสตร์), มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, เชียงใหม่, 2556.